

Főszerkesztő és ideiglenes felelős szerkesztő: Dr. Takács Lajos
Lapkiadósnak a CORVIN
Lapkiadó E. T.

DÉLI HIRLAP

A Timiștoronali törvényesség bej. m. 33. (Dos. No. 934/1938)
Szerkesztőség: Timișoara I., Bul. Regina Maria 2, Kiadóhivatal: Timișoara I., Piața Brațianu 3.

A romániai magyarság demokratikus lapja

Megegyezés a Nemzeti Demokratikus Arcvonal és a két polgári párt között Rövidesen megalakul az új politikai kormány Milyen elosztás szerint jutnak tárcákhoz a pártok?

București. Hetek óta folyó tárgyalások után a pártok közötti megegyezésről ad hirt a félhivatalos távirati iroda.

A jelentést Vasile Luca, a Kommunista Párt vezető egyéniségének Timișoara-Temesvárott tett nyilatkozata is megerősíti.

Az új kormány megalakulásáról, illetve összetételéről még nincs hivatalos jelentésünk. Egyelőre csak egy fővárosi lap értesülésére vagyunk utalva. Az új kormányelnök személyére, valamint a miniszteri tárcák megosztására vonatkozó értesüléseket tehát fenntartással kell fogadnunk a hivatalos megerősítésig, noha valószínűségüket alátámasztja az a körülmény, hogy a Nemzeti Demokratikus Arcvonal napokkal előbb a tárcák hasonló megosztását javasolta.

Az új s ezáltal talán a végső kibontakozást hozó fordulatról az alábbi jelentéseink számolnak be:

Rătescu tábornok alakítja meg az új kormányt?

București. (Rador). Az Ultima Ora című lap úgy értesül, hogy a nagy politikai pártok képviselői között az utóbbi huszonegy órában folyt tárgyalások és megbeszélések eredményeképpen megegyezés jött létre. Tekintve, hogy a megállapodás mind az új kormány munka-programmja, mind pedig a miniszteri tárcák felosztására kiterjed, a kabinet a legkövetkező időben belől megalakul.

A megegyezés azért vált lehetővé — folytatja a Rador, — mivel az érdekelt pártok valamennyi képviselője annak a kívánságának adott kifeje-

zést, hogy a valóban demokratikus pártok között tényleges közeledés és megértés jöjjön létre. A miniszteri tárcák megosztása az Ultima Ora szerint a következő lesz:

A Liberális Párt kapja a pénzügyi, egészségügyi és közmunkaügyi tárcát; a Nemzeti Parasztpárt a belügyi, nemzetgazdasági és vallásügyi tárcát míg a Nemzeti Demokratikus Arcvonalba a tartozó pártoknak jut az igazságügyi, munkügyi, közlekedésügyi, közoktatásügyi és esetleg a kisebbségügyi tárcá.

Mivel egyes tárcákra nézve még

tárgyalások folynak, úgy egyeztek meg, hogy minden jelentősebb miniszteri tárcá mellett egy vagy két alminiszteri állást létesítsenek. Az alminiszterek más pártból kerülnek ki, mint a miniszter.

A bucaresti lap azon a véleményen van, hogy miután a megegyezés létrejött, az új kormány megalakítására Rătescu tábornok, a nagyvezérkar főnöke kap megbízást. Ugy hiszik, hogy az új kormány megalakítására már pénteken sor kerül, majd ezt követően öfelsége a király a haretérre megy.

Luca Vasile megerősíti a megegyezés híreit

Timișoara-Temesvár. A Lupatorul Banatean, a Kommunista Párt bányászati hivatalos lapja nyilatkozatot közöl Luca Vasile, a Kommunista Párt központi intézőbizottságának tagjától. Luca közölte, hogy egyrészt a Nemzeti Demokratikus Arcvonal, másrészt a Nemzeti Parasztpárt és a Liberális Párt között megegyezés jött létre. A megállapodás értelmében kormányzati alapul a Nemzeti Demokratikus Arcvonal kormányzati szervezetében (platformjában) lefektetett egyes pontok szolgálnak. Tehát koalíciós kormány jön létre.

Milyen arányban kapnak képviselőket a politikai pártok?

A Nemzeti Demokratikus Arcvonal nem vadászik miniszteri tárcákra. Résziünkről nem ez volt az oka annak, hogy nem előbb jött létre a megegyezés a Nemzeti Parasztpárttal és a Liberális Párttal. A Nemzeti Demokratikus Arcvonal a platform megvalósítását kívánja és emellett kitart a jövőben is. Lényeges az, hogy politikai kormányra nézve történt a megegyezés és nem szakértői-katonai kormányra.

Miért van ellene szakértői és katonai kormányának?

Katonai diktatúra után, amely az országot szerencsétlenségbe döntötte, több szakértői és katonai kormány nem vezetheti az ország sorsát a demokrácia útján. Ezen ilyen kormány nem lenne felelős a tömegekkel szemben és nem is kapha támogatást ezek részéről. Birokrata kormány lenne a néppel való min-

den kapcsolat, tehát a nép szükségletének ismerete nélkül.

— A nép harca — folytatta V. Luca — a Nemzeti Parasztpártot és a Nemzeti Liberális Pártot arra készítette, hogy a platform egyes pontjait kormányzati munkatervnek elfogadják. A tömegek harca a két pártot arra bírta, hogy felhagy-

jon rövidlátásával és tudomást szeressen a nép akaratáról. A jelenlegi kormányt egyes érdekelték színtalmögötti játéka segítségével gyanús, reakciós elemekből sőt káboros büntöskökből alakították, a Kommunista Párt és a Szociáldemokrata Párt akaratán kívül. Összeállítása már kezdetben hibás volt.

Összhangot a nemzetiségek, valamint a demokratikus erők között!

— A sovinizmus a fasiszmus fegyvere, — hangoztatta Luca. — A velünk együttlakó nemzetiségek elleni izgatás oka a faji ideológia befolyása alatt történt nevelésben keresendő. Ezt most a polgári pártokba befurakodott légionisták és fasisztabarátok kihasználják. Kiaknázza sajtójuk, hogy a tömegek figyelmét elterelje a nép ügyéért folyó igazi harerról. Az izgatások jelentik az első lépést, amelyet a fasiszták a múltban is használtak és most is élni kívánnak vele.

— Mi a kötelessége minden demokratikus gondolkodású, becsületes hazafinak?

— Minden becsületes polgárnak az a kötelessége, hogy a Nemzeti Demokratikus Arcvonal platformjának megvalósításáért folytatja a harcot. A Nemzeti Demokratikus Arcvonal a kormányban és azon kívül is harcot fog a platform valamennyi pontjának valóra váltásáért. Ez a program az egyedüli, amely az

ország legfontosabb érdekeit felöleli.

— Szükség van az összhangra valamennyi együttlakó nemzetiség és valamennyi demokratikus erő között. Ennek hiánya csak a demokrácia ellenségeinek jelentene hasznát. Ez nem ismétlődhet meg. A hitleristákat, légionistákat, fasisztabarátokat és szabotálókat meg kell semmisíteni. És meg is fogjuk semmisíteni őket, — fejezte be nyilatkozatát V. Luca.

Rătescu tábornok az uralkodónál

A Rador jelenti, hogy öfelsége a király csütörtökön délután kihallgatáson fogadta Boiteanu tábornok közoktatásügyi minisztert és Rătescu tábornokot, a nagyvezérkar főnökét. A belpolitikai helyzetben bekövetke-

zett enyhülésről ír a pártokivüli Semnalul is. A lap szintén úgy tudja, hogy az új kormány megalakítására Rătescu tábornok kap megbízást.

A Viitorul, a Liberális Párt lapja szintén azt írja, hogy a belpolitikai

helyzetben enyhülés állott be s a válság kielégítő módon való megoldása között áll. A lap megjegyzi, hogy a pártközi megegyezés konkrét alakot öltött a kormányzásnak új kézbe történő átvétele nehézség nélkül fog megtörténni, annál is inkább, mert az országnak nyugalomra, rendre és enyhülésre van szükségére.

Vinogradov tábornok a miniszterelnökkel tárgyal

Az Universal beszámol arról, hogy csütörtökön délbén Sanatescu tábornok miniszterelnök megbeszélést folytatott Vinogradov tábornokkal, a fegyverszünet végrehajtására létesült szövlet misszió főnökével. A megbeszélésen részt vett Christu Ion a fegyverszünet végrehajtására alakult román bizottság elnöke is.

Eltörlik a faji megkülönböztetést

A Semnalul írja, hogy az igazságügyminisztérium rendelettörvényt készített, amely az érvényben lévő törvényekben és szabályrendeletekben szereplő faji megkülönböztetésre vonatkozó valamennyi rendelkezést hatályon kívül helyez.

A kormány gazdasági bizottsága Sanatescu tábornok miniszterelnök elnökletével ülést tartott. A miniszterelnök, mint ismeretes, ideiglenes jelleggel a nemzetgazdasági tárcát is vezeti. Az ülésen Romascanu Mihai országos árkormánybiztos is jelen volt.

Törvényes jelleget kap a tg.-jui gyűjtőtábor

A hivatalos lapban rendelettörvény jelent meg, amely a fegyverszüneti egyezménynek a német és magyar alattvalók továbbá a háborus bűnösöknek minősített személyek, stb. internálásáról szóló szakasza értelmében Targu Jiuban gyűjtőtábor létesítéséről intézkedik. A rendelkezés végrehajtására a belügyminisztérium útján a rendőrség és a sziguranca kapott megbízást.

Újabb négy táborot tartóztattak le

București. (Rador). A fegyverszüneti feltételek végrehajtásának ellenőrzésére Bucureștiiben működő szövetségközi bizottság intézkedésére a belügyminisztérium szervei ismét újabb letartóztatásokat hajtottak végre a volt állami méltóságok körében.

A letartóztatottak névjegyzékén az első Pily Vasiliu tábornok, aki Antonescu diktatúrája idején belügyi államtitkár volt. Őt követi Potopeanu tábornok Transznisztria volt polgári kormányzója. Rajtuk kívül őrizetbe vettek még két hadosztály-tábornokot és a transznisztriai kormányzósg 22 volt főtitkarszövletjét.

Deván és Resicán is felvonultak a Nemzeti Demokratikus Arcvonal tömegei

Deva (Saj. tud.) A Nemzeti Demokratikus Arcvonalhoz tartozó politikai csoportok Deván nagy népgyűlést tartottak. A színháztermet zsúfolásig megtöltötték a devai, hunedoarai-vajdahunyadi és a vidéki kiküldöttek ezrei. A simeri-piski C. F. R. munkások fuvós-zenekarokkal együtt vonultak fel a színház elé, majd a falusi küldöttek hatalmas tömegei érkeztek meg.

A Királyhimnusz és az Internacionale elhangzása után Constantin Dimitrie munkás nyitotta meg a népgyűlést. Megnyitó beszédében hangsúlyozta, hogy a dolgozók millióinak harca még nem ért véget. Az országot meg kell tisztítani a fasisztáktól és a Nemzeti Demokratikus Arcvonal kormányának meg kell alakulnia.

A devai szakszervezetek nevében Kőkössi beszélt, aki a munkásság helyzetét ismertette, majd Vancea a gheharhunedoari bányászok üdvözlését tolmácsolta és rámutatott a bányászok kétségbeesett helyzetére. Az Ekés Front nevében Suteu gazdálkodó beszélt, aki hangsúlyozta, hogy a falusi és a városi dolgozó tömegek közös céljuk elérését, csakis a közös és megértő harccal tudják kivívni. Banasa földműves a marosmenti gazdák üdvözlését tolmácsolta és rámutatott arra, hogy az Ekés Front együtt érzett és együtt harcolt az üzemi munkásokkal a közös és szebb jövő kialakításában.

Követelte a fasiszták eltávolítását az üzemből és hivatalokból. Meleg szavakkal köszöntötte a MADOSZ megjelent tagjait, majd a magyarság egyetlen politikai szervezete nevében Dubovszky szabó és László János csángótelepi MADOSZ-megbízott beszéltek. A Hitler-ellenes Zsidó Szervezet nevében Kain ügyvéd emelkedett szólásra és változta a zsidóság helyzetét. Az Uniunea Patriotilor részéről Almasan Augustin dr. ügyvéd utalt arra, hogy a kormány képtelen beváltani a hozzáfűzött reményeket és ezért szélesebb demokrácia alapon felépített kormányra van szükség. Elismerés hangján emlékezteti meg a szovjetország népről, majd hangsúlyozta, hogy a nép által követelt reformok alapján kell felépíteni az ország jövőjét.

Az Apararea Patriotica részéről Belea Miron, a munkások részéről Balogh Olga és Nagy Etel, míg a Szociáldemokrata Párt nevében Chioreanu nyomdász beszélt. A Romániai Kommunista Párt részéről Popa titkár ismertette az általános politikai helyzetet. A nagygyűlés után a több ezer főnyi tömeg menetoszlopokba fejlődve a Kommunista Párt székháza, majd a Vörös Hadsereg devai parancsnoksága elé vonult, ahol a szovjet hadsereget hosszasan és melegen ünnepelte.

A resitai-resicai munkásság a Nemzeti Demokratikus Arcvonal kormányának mellett

Resita-Resicabánya. A Nemzeti Demokratikus Arcvonal resitai-resicabányai szervezete a napokban nagygyűlést tartott, amelyen több ezer munkás és polgár vett részt. A zsúfolásig megtelt munkásokon helyiségekben ott voltak az egyes szakszervezetek és hazafias csoportok kiküldöttei, az előcsarnokban és az épület előtt pedig hatalmas néptömegek helyezkedtek el, hogy hangszórókon keresztül hallhassák a nagygyűlés szónokait.

Musteti nyitotta meg a gyűlést, aki a Nemzeti Demokratikus Arcvonal nevében üdvözölte a megjelenteket, majd ismertette a nagygyűlés célját. Popeti Ion a szakszervezetek nevében rámutatott arra, hogy a munkástömegeknek a Nemzeti Demokrata Blok kormányába helyeztetni bizalma és reménye a kormány tevékenységét következtében szertefoszlott. Rámutatott arra, hogy a

kormány még mindig nem valósította meg a fasiszták eltávolítását. Hromodka ismertette a Nemzeti Demokratikus Arcvonal programját, majd Blaga Gavril az Uniunea Patriotilor nevében beszélt. Vázolta a közelmúlt politikai eseményeket, majd hangoztatta, hogy azokkal az áldemokrata politikusokkal, akik a Bugtól Pancsovaig terjedő román határokról álmodoztak, nem lehet az ország demokratizálódását végrehajtani.

A Szociáldemokrata Párt nevében Mutiu Ion beszélt, aki hangsúlyozta, hogy a Nemzeti Demokratikus Arcvonal zászlója alá felsorakozott proletártömegek az igazi demokrácia államrend haladéktalan megvalósítását követelik.

Mit tartalmaz az Észak-Erdélyre kiterjesztett közkegyelmi rendelet?

Bucuresti. A hivatalos lap közli: Az 1944 augusztus 24-i, szeptember 2-i és október 12-i királyi rendelet hatálya kiterjed Erdély egész területére, és azokra a román tartományokra, amelyek az 1940 augusztus 30-i bécsi diktátum nyomán magyar megszállás alá kerültek s most felszabadultak vagy fel fognak szabadulni.

Amnesztia alá esnek az ideiglenes idegen megszállás alatt állott Erdély s a többi román tartományok területén alkalmazott rendeletekben s intézkedésekben felsorolt bűncselekmények, ha indító okuknál, célkitűzésüknél vagy a felhasznált eszközöknél fogva nyilvánvalóan politikai jellegűek, még ha máséknél is minősítették.

Amnesztia alá esik minden olyan bűncselekmény, amelyet a magyar állam, magyar hatóságok és magyar köztisztviselők ellen követtek el.

Amnesztia alá esik minden olyan bűncselekmény, amely a magyar állam törvényeiben és rendeleteiben a háborús gazdaság megszervezésére, a katonai kötelezettségre, a biztonsági intézkedésekre, valamint a magyar állammal szemben való bármilyen kötelezettségre vonatkozik.

A felsorolt bűncselekmények amnesztia alá esnek tekintet nélkül arra, hogy még nem fedezték fel, nyomozás, kivizsgálás, tárgyalás alatt állanak, végleges ítéletet hoztak vagy pedig a büntetés

A Nemzeti Demokratikus Arcvonalhoz eddig a Munkásegység Fronton kívül többek közt az Uniunea Patriotilor, az Ekés Front és a MADOSZ is csatlakozott.

A Romániai Kommunista Párt nevében Drapan beszélt, aki rámutatott arra, hogy a román nép számára a történelmi jelentőségű augusztus 23.-át a Vörös Hadsereg győzelme hozta el. A szabadságjogokkal azonban élni kell, hogy azok maradéktalan igénybevételével kivihassák az igazi demokratikus rendszer megalkotását. Utalt arra, hogy az ország lakóinak 95 százalékát földművesek és munkások képezik és ezeknek életlehetőségeit kell első sorban biztosítani. A jelenlegi kormány nem akar a dolgozó tömegek életlehetőségein javítani és képtelen a nagy belső reformokat végrehajtani. Beszédét a Nemzeti Demokratikus Arcvonal, a munkásszövetség, a Vörös Hadsereg, a román csapatok és a szabad és demokráta Románia éltségével fejezte be.

végrehajtása megkezdődött. Ha az elítélt a teljes büntetést kitöltötte, teljesjogu rehabilitációt nyer.

Az amnesztiát a főbűnösökkel, büntársokkal és rejtegetőkkel szemben egyformán alkalmazzák s vele egyidőben minden pót- és mellékbüntetés, biztonsági intézkedés és fegyelmi következmény megszűnik, a jogerősen elítélt pedig minden politikai és polgári jogát visszakapja.

A királyi rendelet hatálya alá eső cselekmények miatt börtönökben, fogházakban vagy táborokban fogva tartott egyéneket az illetékes főügyész vagy ügyész rendelkezésére hivatalból azonnal szabadlábra helyezik. Ahol a román bíróságok még nem működnek, ott a szabadlábra helyezés szintén hivatalból történik, az illetékes román helyőrségi parancsnok rendelkezésére.

A politikai okokból, valamint a magyar állam biztonsága miatt elrendelt kényszerlakhelyre való utalás, rendőri felügyelet és bármilyen biztonsági intézkedés hatályát veszti.

Minden olyan iratsomót és munkát, amely a királyi rendelet intézkedései alá esik, hivatalból lezárnak.

Nem élvezik az amnesztiát azok, akik az 1941 január 21.—23. közötti lázadásban részt vettek, vagy pedig az elkövetett bűncselekményekkel a légionista mozgalom céljait kívánták megvalósítani.

659 vádlott felett ítélkezik a napokban a bolgár néptörvényszék

— 27 VOLT MINISZTER ÉS 107 VOLT KÉPVISELŐ KERÜL A VADLÓTAK PADJÁRA A NÉMETEKKELFOLYTOTOTT EGYÜTTMŰKÖDÉS MIATT —

Szófia. A bolgár hírszolgálat közli, hogy hamarosan megkezdődik 659 vádlott hazaárulási pere a bolgár néptörvényszék előtt. A vád, mint ismeretes, az, hogy a németekkel való együttműködésük az összeomlás politikájába vezette az országot. Mindazok, akik felelősek ebben, a legszigorúbb büntetéssel sújtandók. Súlyosbító körülmény a vádlottak egy részének esetében az a tény, hogy cselekvő módon támogatták a német hatóságokat Bulgáriában.

A bolgár hírszolgálat közlése szerint a néptörvényszék elé állított háborús bűnösök első csoportjában 25 miniszter is van, köztük négy olyan, aki a miniszterelnöki tisztséget is viselte, így Filoff, Bozsiloff és Bagranoff is. Rajtuk kívül a vádlottak padjára kerül a szobranje 107 volt képviselője, több magasrangú állami tisztviselő, különösképpen a nemzetgazdasági hivatalok vezetői (72 személy), továbbá 51 Gestapo-ügynök, 49 német propagandát szolgált művész, több fasiszta újságíró, valamint 342 más vádlott. Kilenc személyt zsidóüldözés miatt állítanak néptörvényszék elé.

A bolgár kormány egyébként széleskörű tisztogatást kezdett a német nem-

zeti szociálista eszmetérjesztés teljes kitűszöbölésére is. Elrendelte az összes közkönyvtárak és irattárak megtisztítását minden német nemzeti szociálista irodalmi terméktől. El kell tűnniük a nemzeti szociálista eszmetérjesztést szolgált újságok mellett az ily füzeteknek, rópiratoknak, jelvényeknek is, — egy szóval a hitlerista hírvetés minden néven nevezendő eszközeinek vagy csökevényeinek is, — közli a szófia-i jelentés.

Az új bolgár kormány a balkáni népek együttműködése mellett

Moszkva. „A háború és munkásszövetség” című moszkvai lap elismeréssel ír az új bolgár kormány erőfeszítéseiről, amelyeknek — mint a lap megállapítja — a következő négy pontban körvonalazható a legközelebbi célkitűzése: 1. Meleg barátság a Szovjet-Unióval. 2. A jövőszony helyreállítása a demokratikus hatalmakkal. 3. Baráti légkörben megvalósítandó együttműködés a balkáni népekkel. 4. A macedón nép önrendelkezésének elismerése és helyreállítása.

Több moszkvai lap arról ad hírt, hogy jelenleg szovjet-bolgár kereskedelmi tárgyalások folynak Szófiában.

Szakszervezeti hírek

A timisoarai-temesvári vas-, fém- és vegyipari munkások szakszervezetéhez tartozó gyári bizottságok a napokban gyűlést tartottak. A gyűlést Ciura nyitotta meg és hangsúlyozta, hogy azokat, akik az ország demokráta alapon való felépítését megakadályozzák, haladéktalanul el kell távolítani.

A gyári bizottságok jelentéséből kitévő, hogy a Bozsák-üzemben az igazgatóság a munkások kérésének hely adva 250 lej értékű ágyfelszerelést, éjjeli szekrényt és műtáskát adományozott az Apararea Patriotica részére. A Timis üzemnél még mindig vannak vasgárdista alkalmazottak. Így a múlt vasárnapi gyűlésen ezek a fasiszta-elemek csak úgy akartak résztvenni, ha azon a magyarok ellen is tüntetnek. A munkások tíz pontból álló követelést terjesztettek az igazgatóság elé. A választ a napokban kapják meg. Az Antiofoc-nál a tulajdonos szabotál. Megtagadja a szállítást a szovjet hadsereg részére. A Vulcan-gyárban egy munkások, mint a tisztviselő beléptek a szakszervezetbe. Az igazgatóság mindössze 65 százalékos béremelést engedélyezett. A Gea-Kraynell az alkalmazottak újabb 50 százalékos béremelést követelnek. A Novalux-üzemnél a tulajdonos le akarja állítani az üzemet. A 65 százalékos béremelést ugyan megadták, de a fa és a téli élelmiszer beszerzésére vonatkozó követeléseket nem hajlandó teljesíteni. A cégnél bizonyos Schaffer nevű egyén van, aki továbbra is rosszul bánik a munkásokkal. Az United szappangyárnál a követeléseket teljesítették és így az órabérek nőknél 87—100, a férfiaknál pedig 90—107 lej között váltakoznak. A szakmunkások 135 lej órabért kapnak. Az igazgatóság a téli élelmiszer és tüzfát beszerzése és a cipőbeszerzési akció folyamatban van. A Lánggyárnál a munkások fejenként 17.500 lej előleget kaptak téli fűszükségleteik fedezésére. A Friedrich Testvéreknél a bombázás okozta károkra való hivatkozással az igazgatóság megtagadta a béremelési kérést. A Crinul fajtane-gyárnál az igazgatóság nyersanyagra való hivatkozással tér ki a munkások jogos követeléseire. Az Egyesült Lakk- és Fesztégyár igazgatósága a munkások jogos követeléseit teljes egészében visszautasította. Mindössze 65 százalékos béremelést voltak hajlandók megadni. A Dura alkalmazottai követelik az elbocsátott zsidó munkások és tisztviselők visszavételét. Az igazgatóság válaszában rámutatott arra, hogyha az elbocsátott zsidó tisztviselőket visszavenné, egy tisztviselő száma meghaladná az ötvenet. Az igazgatóság a telisükségletek fedezésére hajlandó készpénzt adni. A munkások segélyt kértek az Apararea Patriotica részére.

Káli János rámutatott arra, hogy a legrövidebb időn belül meg kell alakítani a timisoarai-temesvári vasipari munkások szakszervezetét. Végül bejelentette, hogy visszakapták a régi betegsegélyző épületét, ahol a gyűléseket tartják.

A Bozsák-művek ifjúságának szervezkedésére. A Gyapjúipar, Mecher és a többi üzemek ifjúságának szervezkedése után a Bozsák-művek ifjúsága is megkezdte a szervezkedést. A szervező gyűlésen Högies Anton és Harasin Vasile ifjúságok ismertették a szervezkedés jelentőségét, majd a következő ifjúsági gyári bizottságot választották meg: Almajan Constantin, Hontu Aurel, Högies Anton, Tóth Katica és Serédi József.

ARADON
a
Déli Hirlap
részére apró és kereset
hirdetéseket a
RECLAMA
hirdető iroda vesz fel ARAD.
Emineşcu-u 4. Távfeszélő 17-11

Munkács városa a németek ruténföldi bástyája szovjet kézen

A „süندisznö-díllás” szerepét szánja a német hadvezetőség Budapestnek — A nácik a magyar főváros kiürítésére szólították fel a polgári lakosságot — Folytatódnak a véres összetűzések

A Kárpátokon átkelt szovjet hadoszlopok is a magyar Alföldön törnek már előre

Bucuresti. A Tribuna Poporu-lui című román lap londoni rádió-jelentés alapján a következőket jelenti: A római rádió közölte, hogy a német főparancsnokság elrendelte Budapest kiürítését.

Jelentik ugyanezektől azt is, hogy zárógyűrűt vonnak a Csehszlovákiában és Erdély északi részében rekedt magyar német erők köré, — jelentette

október 25-én a londoni rádió.

Ankara, Török lapudósítók Budapest kiürítésének német tervével foglalkozva utalnak arra a néhány nappal ezelőtt már a nemzetközi sajtóban felmerült eshetőségre, hogy a német hadvezetőség Budapestet ugynevezett „sündisznö-állás” formájában is védelmezni szándékozik, abban az esetben, ha a magyar fővárost délről vagy északról bekerítenék.

A lapudósítók megállapítják, hogy a németellenes hangulat a magyar fővárosban tetőpontra hágott és a páratlanul erős terror ellenére sorozatos véres összetűzések történnek.

Megerősítik a hírt, hogy Ausztria határán, Pozsony vidékétől Marburgig lázas erődítési munkálatokat folytatnak a németek. Magyarországi ellen-

állásuk az időnyerést szolgálja a védelmi vonal megerősítésére.

Bern. (Rador). A madridi és a liszaboni magyar követség szintén hiúsági nyilatkozatot tett Horthy kormányzó mellett s egyben közölte, hogy nem ismeri el Szálasi kormányát. A semleges országokban működő magyar követségek valamennyien így döntöttek.

A földönfutóvá tett magyar lakossággal akarják végeztetni Hitlerék az ausztriai határerődítéseket

— A németek jól tudják — mondotta október 26-i adásában a Kossuth-rádió — hogy a háborút nem sokáig tarthatják már Magyarországon. Eppen ezért erődítményeket építenek Pozsonytól Marburgig, hogy Bécs, Bécsehelyet és Grácot védjék. Az erődítési munkálatokhoz Hitler magyar munkásokat követel. Szálasiék készséggel teljesítik is a maguk részéről Németországnak ezt a követelését, hiszen e mögé a védővonal mögé akarnak ők is majd rejtőzni, ha kénytelenek lesznek elhagyni Magyarországot. Az a terv, hogy a Tiszánál a háború elől menekült magyar polgári lakosságot használják fel a német határvédelmi munkálatokra. Ma tehát még nyilvánvalóbb, hogyan értelmezik a németek a „keleti határvédelmet.” Saját határukat védelmezik, erre akarják felhasználni a magyar népet.

Magyarország csatáért, ezer sebtől vérzik, a visszavonuló németek rombolnak, fosztogatnak, földönfutóvá teszik a lakosságot, mindennek tetejébe pedig

az otthonából elűzött magyar lakosságot most össze akarják fogdosni, hogy vele végeztessék a német határerődítés rabszolgámként is. Felháborító újabb gazsága ez Hitleréknek. A nyilas handíták pedig nemzetáruló politikájukkal ezt a gazságot is előmozdítják. Csak, hogy a rabszolgaszállítás tervekhez a

magyar népek is van hozzájárulni valója. Senki se vonuljon be munkára, senki se engedje, hogy Ausztriába hurcolják. El kell rejtőzni s ahol csak mód van rá, azonnal csatlakozni kell a partizánokhoz, a fegyveres hazafiak alakulataihoz. S ha csak egy mód is van rá, le kell számolni könyörtelenül a rabszolgaszállítás

táborzóival, a német és németbérenc fogómegekkel.

A Petőfi-rádió szintén a legsúlyosabban megbélyegzi a hitleri Németország ez újabb büntetését és Szálasi elárulását, a legszivósabb és legmesszebbmenő ellenállásra szólítván fel a magyar népet.

Szálasiin kívül Rajniss is megsebesült a merénylet alkalmából

Bucuresti. A Scanteia című lap október 27. keltezésű száma a moszkvai rádió következő jelentéseit ismerteti:

Stockholmból jelentik, hogy megerősítik azokat a híreket, amelyek néhány nappal ezelőtt kerültek forgalomba arról a merényletről, amelyet Szálasi, a budapesti hábkormány elnöke ellen követtek el. Kiegészítésként hozzáfűzik, hogy Szálasiin kívül merénylet történt a pesti hábkormány mezőgazdasági minisztere, valamint Rajniss

„miniszter” ellen is. Ez utóbbi, aki hírhedt kémje a Gestapónak, a merénylet alkalmából megsebesült.

Lausannéból jelentik: Szálasi kormányának a budapesti rádióállomáson kívüli, úgy látszik, nincsen semmiféle más kapcsolata a magyar néppel, amely kétségbeesett erőfeszítéseket tesz, hogy lerázza az őt Németországhoz fűző bilincseket.

Kossuth-rádió: Minden eszközzel irtani kell a nép leigázoit
A Kossuth-rádió a Himmler és

Szálasi, valamint más fasiszták ellen intézett merénylettekkel foglalkozva nyomtatékosan hangsúlyozza, hogy minden eszközzel irtani kell a magyar nép leigázoit.

— Minden német, aki magyar területre lépett, ezzel a lépéssel kimondotta az ítéletet önmaga ellen. És minden magyar, aki Szálasi mellé szegődött, kimondotta az ítéletet önmaga ellen. Minden magyar hazafinak joga van ennek az ítéletnek a végrehajtására, — hangsúlyozta a többi között a Kossuth-rádió.

További előnyomulás Kelet-Poroszországban és Észak-Norvégiában

Moszkva (Rador). A Tass jelentésként október 27-én reggel: Kelet-Poroszországban tovább folyik az offenzíva. A vörös hadseregnek sikerült több felette megerősített és az állandó erősítéseket kapó német helyőrségek által elkeseredetten védelmezett helységeket elfoglalnia.

Norvégia északi részében a szovjet előnyomulás újabb eredményeket ért el.

London (Rador). Haakon norvég király rádióbeszédét intézett Norvégia népéhez és közölte, hogy a vörös hadsereg felszabadítóként lépett Norvégia följére, hogy elűzze

onnan a német megszállókat. A király felhívta a norvég népet, adjon meg minden támogatást a szövetséges csapatoknak.

A norvég miniszterelnök rádióüzenetét küldött a vörös hadseregnek és elismerését fejezte ki a Norvégia felszabadítására irányuló értékes hozzájárulásáért.

Rosenthal irányában újabb területnyereségeket ért el, a hadműveletek kielégítő mederben folynak. A Schelde torkolatvidékén, Beveland szigetén az I. kanadai hadsereg újabb területnyereségeket tett szert, míg a torkolatvidék délnyugati részén a terep tisztogatási műveletek csaknem teljesen befejeződtek már.

A vörös hadsereg megtörte a német ellenállást Munkácson is

Moszkva (Rador). A Tass jelentésként október 27-én reggel: A vörös hadsereg Ruténföldön elfoglalta Munkácsot, a fontos ipari várost, valamint 60 más helységeket azon a vidéken. Egyben sok foglyot ejtett. A német ellenállás ezen a vidéken elég heves volt, kemény utcai harcokra került sor Munkácson. A német és magyar hadifoglyok száma egy hét leforgása alatt

11 ezerre emelkedett ebben a körzetben, ehhez hozzájárul még 7000 fogoly, akik az északerdélyi utolsó ellenállási fészkek megtisztítása folyamán kerültek hadifogságba. Ezen a vidéken a vörös hadsereg most egyidejűleg két irányban nyomul előre: Csehszlovákia középső része és Magyarország felé, — közli a moszkvai jelentés.

úgy hogy azon a vidéken válságossá vált a német csapatok utánpótlása. A hollandiai arcvonal második körzetében a 2. brit hadsereg már Tilburg városának utcáin harcol. Előzőleg a 2. brit hadsereg kiterjedte az átkelést a Vilmos-csatormán. E hadműveletek előrelátható következményeként szövetséges részről a Meuse-től délre lévő német haderők általános visszavonulását várják.

London. (Rador). A német hírszolgálat jelentette, hogy a szövetséges haderők a Schelde torkolatánál lévő szigetek több pontján partraszálltak.

Az angolok Tilburg és Rosenthal irányában nyomulnak előre
London (Rador). A 2. brit hadsereg a csaknem egészen bekerített Tilburg és

Megismétlődött több német város reptélyes éjszakai kivilágítása

London. (Reuter) Az Essen városa ellen intézett legutóbbi szövetséges légitámadás alkalmából, mint jelentik, 4500 tonna bombát dobtak a városra s ott rendkívül nagy rombolások keletkeztek. Az éjszakai légitámadásokról veszszatéró angol repülők az utóbbi időben igen furcsa jelenségekről számoltak be. Egyes nagy német városok teljesen ki voltak világitva, így például Köln, Duisburg és Dortmund is. Még az angol légitámadás ideje alatt sem szűnt meg a kivilágítás. A német hatóságok e különös eljárásának okát még nem ismerik. Nemcsak az utcák voltak kivilágitva, hanem nagy épülettömbök is teljesen fényárban usztak, semmiféle elsőtités nem volt, — állapítja meg a londoni jelentés.

London. (Rador). Csütörtökön 1200 szövetséges bombavető támadta — 650 vadászpilóta kíséretében Hannover, Münster és Bielefeld városát, valamint a Ruhr-vidék északi részének más helységeit. Más légi alakulatok a kölni vegyipari üzemeket bombázták.

Satu Mare-Szatmárnémetitől északra is már a Tiszán túl folyik az előnyomulás

Moszkva. A moszkvai rádió október 27-én a következőket jelentette: A szovjet csapatok Satu Mare-Szatmárnémetitől északra és északkeletre átkeltek a Tiszán és behatoltak Észak-Magyarország területére. Negyven helységeket felszabadítottak és ezer megrakott vasúti kocsit és három lőszerlerakatot zsákmányoltak.

Utcai harcok Tilburgban

London. (Rador). A nyugati hadintézkedésről jelentik: A Schelde torkola-

tábol újabb szövetséges hadisikereket jelentenek. Az I. kanadai hadsereg csütörtökön elfoglalta Ostburg városát, valamint a Beveland szigete és a tengerpart közötti fontos összekötő-vonalat.

Hímzésre Tolcsvári **CORSO-MOZI** Híradások 2, 4, 6 órákor Távhírvételek 7-9-95

A Marx testvérek a cirkuszban
Harpo, Chico és Gaucho utolérhetetlen komikusok.
Tomboló siker minden fölényesük.

Januárban ül össze a szövetségesek békeértekezlete

London. A londoni rádió jelenti: Stettinius, az Egyesült Államok helyettes külügyminisztere a következő kijelentést tette:

A szövetséges nemzeteknek a béke megszervezésére irányuló értekezlete Januárban ül össze. Az értekezleten Franciaország képviselője is részt vesz.

Duff Cooper képviseli Angliát Párizsban

London (Rador). Nagy-Britannia párizsi nagykövetségévé Duff Cooper-t nevezték ki.

A csehszlovák kormány küldöttsége utban a felszabadított területekre Moszkva (Rador). A Tass jelenti:

Görögország kétharmadrésze már teljesen felszabadult

Kairó. (Rador). A görög kormány csütörtökön villásvégrelt adott az Athénben tartózkodó Eden angol külügyminiszter tiszteletére.

A görögországi felszabadító harcokról jelentik: Larisa városának felszabadítása után a görög brit haderők tovább üldözik a Szaloniki felé gyorsan visszavonuló német csapatokat. Görögország kétharmad része már teljesen felszabadult.

Ankara elismerte De Gaulle kormányát

Isztanbul. (Rador). A török kormány elismerte De Gaulle tábornok francia kormányát.

Változásokat követelnek a finn szociáldemokrata párt vezetőjében Moszkva. A moszkvai rádió jelenti. A Suomen Sosialdemokraatti című finn lap közli, hogy a szociáldemokrata szervezetek vezetői 43 aláírással ellátott beadványt nyújtottak át a finn szociáldemokrata párt vezetőségének, amelyben jelentékeny változásokat kérnek a pártvezetésében. Kifejtik, hogy egyes pártvezetők a finn érdekekkel ellenkező politikát folytattak és ezzel súlyos hibát követtek el. Azt hitték, hogy ezek a pártvezetők hibáikat belátva maguktól fognak visszavonulni, ez azonban nem történt meg, s úgy látszik ezt a feladatot a küszöbön álló pártkongresszusnak kell megoldania. Ezen részt kell vennie a pártvezetésnek azon kizárt hat tagjának, akiket azóta „a hatok”-nak neveznek és akiket a háború kitörése idején bebörtönöztek, mert a Szovjettel való együttműködés politikájáért harcoltak.

Cáfol a londoni spanyol nagykövetség London. (Rador). A londoni spa-

Nemzet miniszterrel és több tábornokkal az élen csehszlovák kormányküldöttség érkezett csütörtökön Lembergbe. A küldöttség folytatja útját Csehszlovákia felé.

Kolben Guderian, nyugaton Rundstedt a német főparancsnok

London (Rador). A német hírszolgálat csütörtökön közölte, hogy Guderian tábornok, a német nagyvezérkar főnöke személyesen vette át a keleti német haderők főparancsnokságát. Ez alkalommal megerősítést nyert az tény, hogy Rundstedt tábornagy a nyugati német haderők főparancsnoka.

nyolc nagykövetség a következő nyilatkozatot adta ki:

— A spanyol kormány a leghatározottabb formában cáfolja azt a hírt, amely szerint 15.000 német ment át a határon Franciaországból Spanyolországba s ott — így állítják a hírek — ellenőrzik vagy befolyásolják a spanyol rendőrséget.

— A német haderőknek Franciaor-

Husz elsővonalbeli japán hadihajó a veszteséglistán

Washington. (Rador). A Fülöp-szigetektől keletre lezajlott nagy tengeri ütközetről a következő újabb jelentések érkeztek:

A rendkívül széleskörű tengeri hadművelet bonyolultsága való tekintettel még néhány napig várni kell az eredmény pontos és végleges összesítésére. Már eddig megerősítést nyert az a tény, hogy 20 elsővonalbeli japán hadihajót elpusztítottak, illetve kivetettek a harcokból. Ezzel kapcsolatban Washingtonban rámutatnak arra, hogy az amerikai hajóhad jelenleg 23 nagy hadihajóval és 2 rendkívüli nagyságú cirkálóval rendelkezik a Csendes-óceán d é l n y u g a t i részében. Ezek — beleértve a két cirkálót is, amelyek egyenként 27 ezer tonnások — a legrovidebb időn belül szintén működésbe lépnek.

Washington (Rador). Illetékes helyről közlik, hogy a japán hajóhad legalább husz elsővonalbeli hadihajót vesztett a nagy tengeri ütközetben, ezek részben elsüllyedtek, részben pedig oly súlyosan megrongálódtak, hogy hosszú ideig használhatatlanok lesznek. A tengeri csata még folyik és sok amerikai tengeralattjáró, valamint nagy légi kö-

szágban történt visszavonulása után — folytatódik a spanyol nagykövetség közleménye — összesen csak 1200 német lépett spanyol területre, ezek közé számítva a polgári személyeket és a polgári tisztviselőket is. Ezeket a nemzetközi törvénynek megfelelőleg internálták, — fejeződik be a spanyol cáfolat.

Az itáliai hadihelyzet

Róma. (Rador). Az olaszországi hadszíntérről jelentik: A német csapatok a Savio folyótól északra vonulnak vissza, míg a hasonló helysége körül adóz harcok dúlnak. Az 5. amerikai hadsereg harci körzetében is heves harc folyik, jöhetnek az időjárás továbbra is nagyon kedvezőtlen.

Róma. (Rador). A 8. brit hadseregnek a kedvezőtlen időjárás ellenére is sikerült széles arcvonalon elérnie a Ronco folyót és kiterőszakolni az átkelést a folyón. A britek ottan is folytatják az előnyomulást Ravenna irányában. Más evéségek Parl felé törnek előre, míg az 8. amerikai hadsereg arcvonalán az esőzések akadályozzák a hadműveleteket. Az esőzések következtében az utak is használhatatlannokká váltak.

telékek is részt vesznek benne, — jelentik Washingtonból.

60 kilométer széles amerikai hidő Leythe szigetén

Washington (Rador). A fülöpszigeti hadműveletről a következőket jelentik: Leythe szigetén a sziget két különböző pontján partraszállt amerikai hadoszlop megeremteté már egymás között az összeköttetést és 60 kilométer széles hidővel rendelkezik. A japán haderők a sziget központjában hevesen ellenállnak. Az amerikai légiórt folytatja támadásait a japán támaszpontok ellen ezen a vidéken. A többi között súlyos csapatok érték a Karolina-szigetek nyugati részén lévő japán támaszpontokat, amelyeket egymásután három napon át támadtak a japán repülőök.

Leythe szigetén az amerikai csapatok eddig hat repülőteret foglaltak el, —

Washington (Rador). Forestal, az Egyesült Államok tengerészeti minisztere kiegészítésképpen közölte, hogy a Fülöp-szigetek közelében lefolyt tengeri csatában a japánok kilenc hadihajót vesztettek, míg 20 hadihajójuk súlyos sérüléseket szenvedett.

Legújabb

Churchill beszámolt a parlamentnek a moszkvai értekezletről

London (Rador). Churchill brit miniszterelnök pénteken délelőtt megtartotta a parlamentben előre bejelentett beszámolóját a moszkvai értekezletről. Kijelentette, hogy az értekezlet eredményei felelték a megígértnek, ugyanakkor azonban megjegyezte, hogy a még nyitott kérdések végleges megoldására szükség van Sztalin marrai, későbbi embe és az ő személyes találkozására és megbeszélésére.

— A Szovjet-Unióval való kapcsolataink még sohasem voltak oly szorosak, bönöségesek és szívesek, mint ma — folytatta Churchill — és sohasem volt még alkalom oly mélyreható és minden részletkérdést oly alaposan megvilágító tanácskozásra, mint most. Kölespárisen megértettük egymást és kölesönösen megismerhettük egymás szempontjait, leszögezve egyrészt a Szovjet-Unió magatartását és álláspontját, tájékoztatván másrészt Sztalin marsallt a mi politikánkról. Különböző szempontokból kiindulva azonban tökéletes egyetértésre jutottunk. S a megállapításom vonatkozik mindenekelőtt a Németország elleni közös háborus erőfeszítésre. Szilárd elhatározásunk, hogy ezt a harcot a legszorosabban együttműködésben folytatjuk Németország végső vereségéig.

— Tökéletes egyetértésre jutottunk továbbá a Románia, Bulgária, Jugoszlávia, Görögország és Magyarország iránti közös politikánkat illetően is, — folytatta Churchill. — Sajnálom, hogy még nem oldhatuk meg véglegesen a lengyel kérdést, de jelentős előrehaladást értünk el a megegyezés útján ebben a kérdésben is és minden reményünk megvan arra, hogy ez a probléma is kielégítő megoldást nyer majd. Valamennyi tényező óhajtja a megegyezést, Anglia kormánya pedig nem kimélt semmi fáradozást sem e tekintetben. Nagyon fontos tudni, hogy Anglia, az Egyesült Államok, valamint a Szovjet-Unió erős, szabad, független Lengyelországot akarnak, a szövetségesek iránt lojális és a Szovjet-Unióval szembeni magatartásukat illetően is. A megbeszélések ebben a kérdésben a végső megegyezésig folytatódhatnak, — hangoztatta a brit kormányfő, majd így folytatta:

— Ami Franciaországot illeti, vannak, akik megjegyzik, hogy De Gaulle kormányát miért nem ismerjük el előbb. A válasz az, hogy a szövetséges haderőnek előbb fel kellett szabadítania az országot s nem volt a mi feladatunk, hogy kormányt adjunk Franciaországnak, ellenkezőleg a francia nép volt a hivatva arra, hogy e kérdésben nyilatkozzék. Örömmel tölt el bennünket az, hogy négy évi sötét megszállás után Franciaország ismét szabad s azon az úton van, hogy visszanyerje az őt megillető helyet a népek közösségében. Franciaország felszabadításának nagy szimbolikus jelentősége van.

Görögországról beszélve Churchill kijelentette, hogy a brit kormány ígéretet tett arra, hogy ezt az országot felszabadítja. Ez most megtörtént. A törvényes görög kormány visszatért az országba. A görög nép szabad népszavazáson fog dönteni a felől, hogy milyen kormányformát kíván a jövőben. Az a görög dandár, amely az olaszországi harcokban kifütytette magát, a legrovidebb időn belül visszatér hazájába, — jelentette ki Churchill.

A náciak laboratóriumából kikerült méreggel tették láb alól Titulescut

Bucuresti. A fővárosi Fapta című lap legújabb számában szenzációleleplezést közöl, amely megerősíti az az évekkel előbb származó kelt hírt, hogy Titulescu Nicolae volt román külügyminiszter, a háború előtti nemzetközi politikai élet kimagasló egyéniségeinek életét bűnös kezek oltották ki. Titulescut a hitleri Németország majd később a „tengely” meg nem alakuló ellenfelének tekintette. Ezért a Himmler vezetése alatt álló Gestapo a tervek egész sorát dolgozta ki, hogy a román politikust valamiképpen eltávolítsa a német imperialista törekvések útjából.

Vasgárdista gyűlés Genfben

A Népszövetség 1935—36. évi közgyűlése alkalmával az abesszin háború idején történt, hogy az egyik genfi szállodában, melyben Titulescu és kísérete lakott, fasizta kongresszus akartak tartani. A kongresszusra írt sem figyeltek volna az illetékes hatóságok, ha azon nem vettek volna részt a román vasgárdisták kiküldöttjei. A svájci hatóságok gyanút fogtak. Végül is kiderült, hogy az egész kongresszus Titulescu személye ellen irányult. A román vasgárdisták kiküldöttjei teket alapos vizsgálat alá vették és megállapították, hogy a kongresszus leple alatt tulajdonképpen összeesküvés készült Titulescu ellen.

Mérget csempésznek Titulescu kávéjába

Egy évvel később Titulescu hálókosiban Olaszország területén utazott át. A volt román külügyminiszter utazás közben átment az érkező kocsiába és ott két csésze kávét fogyasztott. A kávét egy olasz pincér szolgálta fel egy bucuresti utas jelenlétében. Ez az utas Trandafilio, Bucurestiben élő, olasz lapudósító volt, aki később a hírhedt Moruzov román titkos rendőrségének szolgálatában állott, majd a Gestapo ügynöke lett. Trandafilio kapott megbízatást Titulescu megfigyelésére.

Titulescu az olaszországi utazása után súlyosan megbetegedett és hamarosan meghalt. A svájci orvosok megkezelte magát. Az orvosok hosszú időn át tehetetlenek voltak. Végül Abram párizsi tanárnak sikerült megállapítania, hogy a román politikust ismeretlen méreggel megmérgezték. Abram, aki a nagybeteg román politikus betegségének egyes mozzanatairól orvosjelentéseket adott ki, baráti körben többször hangsúlyozta, hogy feltéveszerint Titulescut olaszországi útján mérgezték meg.

(Abram tanárnak tragikus halál jutott osztályrészül. A megszállás idején német hóhérbárd alatt fejezte be életét.)

A diákságot is Titulescu ellen uszítják

Titulescut már előbb el akarták tenni láb alól, azok a bucuresti vezetők, amelyeknek útjában állott. Így 1937-ben, amikor a külföldről visszatérő volt külügyminisztert a Nemzeti Paraszpárt képviselőnek jelöltette, a rendőrségi nyomdában felhívást nyomtattak, melyben a diákságot felszólították, hogy rendezzen „kelt fogadtatást” a diákok „hőhérjának”. Barátai azt tanácsolták Titulescunak, hogy ne utazzék Bucurestibe, hanem a chitilai állomáson szálljon le a vonatról és gépkocsin folytassa az utat a fővárosba. Titulescu azonban ragaszkodott eredeti utitervéhez és Bucurestiben szállt le a vonatról, ahol a diákság fenyegetőzése ellenére, csak barátai várakoztak rá.

Titulescu legutóbbi megbetegedése szintén mérgezési tüneteket mutatott. Titulescut — állapítja meg a fővárosi lap — a náciak laboratóriumából kikerült titkos méreggel ölték meg.

Versek az elnyamatásból

Balogh Edgár a fiatal magyar közi író nemzedék egyik legkiválóbb képviselője. A bécsi döntés előtti esztendőkből vezető szerepet játszott az erdélyi demokratikus szellemi szervezkedésben. A háború alatt Cluj-Kolozsvárról egy székelyföldi faluba, Vargyasra vonult vissza írni és gazdálkodni. Jelenleg a MADOSZ cluj-kolozsvári napilapjának, a Világosságnak szerkesztője. A vidéki magányban költőként is megszállt. Versei nem jelentek meg, mutatóba itt adunk egy jellegzetes darabot.

Tisztogatás

Háború közepén
Vagyonosodunk,
Apámmal közösbé
Van két malacunk.

Árpát és moslécot
Ad nekik anyám,
A burján gyűjtése
Marad csak reám.

Valahányszor este
Tollam leteszem,
Öntözöm a kertet
S a burját szedem.

Ilyenkor teremnek
A gondolatok,
Salátát is kapnak
A kis malacok.

Hát még, ha a pajta
Ganéval telik
És a tisztogatást
Mások restellik...

En nem bánom. Rajta,
Elő a kapát!
Elő seprűt, vedret,
Nosza, rajta hát!

Bebujók az ólba,
Kaparom, verem.
Vizet bé, hárommal,
Igy aztán megyen.

Malacok vajújt
Jól kifordozom,
En velem ilyenkor
Ki se komázson.

Zöldelő saláta,
Rózsaszín malac.
Tiszta emberségért
Akad még vigasz.

BALOGH EDGÁR

Senki ne segítsen,
Ne legyen szava.
Velem sepreget most
Háborgók kara.

Háborgók, lázadók,
Engedetlenség,
Sorsukkal küzdő
Sok száz ezerek.

Jaj, mennyi a mocsok,
Mennyi rohadás!
Országunk-világunk
Jaj, de felemás!

Kapát rd! Seprűket,
Vizet háromszor,
Ha a lucok rógja,
Pusztuljon a kor.

Tiszta már a pajta,
A válu helyén.
Nem tágit, nem szünik
A balvélemény.

Frisz lapít turkál már
A két kis malac.
Nem osztik, nem foszlik
A többi panasa.

Pajtát tisztítottam
Egyes-egymagam.
Világpucolásra
Kellenek sokan.

Ha ki sem restelli
Vann a ganét,
Nem marad köröttün!
Annyi a szemét.

Milyen rendelkezéseket tartalmaz az új lakbértörvény

IV.

A tavalyi törvénynek a kilakoltatásról szóló 19. szakaszához az új törvényiegészítő bekezdéseket fűzött. E szerint ha az igénylő valamennyi feltételre megfelel arra, hogy a kilakoltatást kérje, a bíróság mégis úgy dönthet — amennyiben az illető bérlmény beosztása erre módot ad, — hogy a kilakoltatás csak részben történjék meg, vagyis mind a tulajdonos, mind a bérlő a kérdéses bérlményt közösen használja. Abban az esetben, ha a bérlmény békésen való közös használatát valamelyik fél megzavarja, akkor a törvény megszabta szankciókon kívül — ismétlődő zaklatás esetén — a bíróság elrendelheti a vétkes félnek a kérdéses bérlményből való eltávolítását.

Azok között a feltételek között, amelyeket a régi törvény megkíván ahhoz, hogy valaki a kilakoltatást kérhesse, szerepel az olyan helyzet, amikor a méltányosság megkívánja a kilakoltatást. Az ilyen alapon beadott kilakoltatási perhez a régi törvény értelmében az igazságügyminisztérium előzetes hozzájárulása volt szükséges. Most az új törvény kimondja, hogy a már beadott ilyen természetű ügyekben a per tovább folytathatódik még akkor is, ha a minisztérium engedélye nincsen meg.

Minden kilakoltatási kereset a rendeltetvény megjelenésétől számított (október 22.) 15 napon belül adható be. A kilakoltatás végrehajtása csakis annak a félnek a végén történhetik, amelynek a folyamán a bíróság a

kilakoltatást jóváhagyta.

A havi 30.000 lejnél kevesebb tiszta jövedelemmel rendelkező bérlőnek az új törvény is megegyedi, hogy egy szobát üresen vagy butorozva bérbeadjon, még akkor is, ha az albérbe adást bérszerződés tiltja. Menekültek, bombakárosultak és más háborús okból lakás nélkül maradt személyek részére az albérbe adás csak részleges lehet, a bérlmény eredeti rendeltetésének megőrzésével (vagyis lakás csak lakásnak adható ki). A háztulajdonos engedélye ebben az esetben sem szükséges.

Nagyfontosságú rendelkezése az új törvénynek az albérbe való adással kapcsolatban az, hogy ha az albérli által fizetett bér összege meghaladja a főbérlő által fizetett bér összegének a felét, akkor a különbözetet a főbérlő köteles a háztulajdonosnak adni. Például ha valaki egy 3 szobás lakásért 6000 lej havi bért fizet s az egyik szobát üresen vagy butorozva, mondjuk 5000 lejért kiadja, akkor a főbérlő fizette bér, vagyis a 6000 lej felét meghaladó összeget, ami jelen esetben 2000 lej, a háztulajdonos kapja.

A régi törvény 6. szakaszának a.) pontját, a 18. szakaszát, a 20. szakasz 5. pontját és a 41. szakasz 4. pontját, amely faji megkülönböztetést tesz a bérlők között, az új törvény hatályon kívül helyezett.

(Folytatjuk.)

Okt. 29. Vasárnap
Róm. kat.: Kr. kir.
Protestáns: Zénó,
Ortod.: Anasztázia

HIREK

Napkelte: 6.39 ó.
Napny.: 16.43 ó.
Heldkelte: 16.14 ó.
Holdny.: 3.22 ó.

Híftóttól ár: Egy hónapra helyben és vidéken, kézbesítéssel 200 lej, előre fizetve három hónapra 570 lej. Vidéki előfizetők, ha nem esekken fizetik az előfizetési díjat, az 20 lejjel nagyobb a bétogylaték miatt. Postakaraképtartárj (CNC) esekkezésün 26.028 — Késiratokat nem örzünk meg és küldünk vissza. — Aradon előfizetőknek Molnau-utca 6, hirdetések Eminsceu-uten 4. szoba alatt, Keolama irodában. Távbemlé: 17-11.

„En vagyok, aki hozzatok szót — Churchill”

1940 október 20-án a londoni rádióleadóállomásról egy jól ismert hang szólalt meg a sötét éjszakában franciául — „En vagyok aki szók hozzatok franciák — Churchill.” És ezentul a francia reménytelenség sötét éjszakájában minden este felhangzott a „franciák a franciáknak” című közvetítés, amelyhez Churchill mondotta a vezető beszédet. Négy éven keresztül szakadatlanul bátorította, erősítette a londoni rádió Franciaországot, mely elnémutan és guzsbakötve volt kénytelen elviselni a megszállás borzalmas négy esztendejét.

De a meggyötrött ország most végre felszabadult és feleslegessé vált a londoni leadás, mert most már otthon is tudnak a franciák szólni a franciákhoz, szabadon sugározza régi fényét Párizs, a világosság városa. A „franciák a franciákhoz” című közvetítés tehát megszűnt. De még egyszer jelelevenítették a híres Churchill-lemez, az egykori beszédet, amelyben megígérte Franciaország felszabadítását. A lemez ezek után már megpihenhet a múzeumban. Az általa elmondottak végső tanulsága azért mégis megmarad, — Churchill sokkal jobban ért a jóslatokhoz és az ígéretek beváltásához, mint Hitler.

— **Unnepség a lovastestőr-ezred kaszárnyájában.** (Bucuresti). A fővárosban tartózkodó szövetséges katonai bizottságok a királyi lovastestőr-ezred kaszárnyájában ünnepséget rendeztek. Az ünnepségen Öfelsége I. Mihai király és Öfelsége Elena anyakirályné, a kormány tagjai, a szövetséges bizottságok, valamint nagyszámú meghívott volt jelen. (Rader).

— **Meghosszabbították az 1000 lejes bankjegyek beváltásának határidejét.** (Bucuresti). A nemzeti bank központja közli, hogy a barnaszínű 1000 lejes bankjegyek — közepén fehér alapon két parasztnövel, vállán kapával — beváltásának határidejét 1945 január 31-ig meghosszabbították.

— **Több mint 50 százalékkal megrágt az újságpapír.** (Bucuresti). Az egyik legutóbbi minisztertanács elfogadták a kormány gazdasági bizottságának előterjesztését az újságpapír árának felemelésére. Az újságpapír ára ezzel az eddigi 36.10 lejről 58.60 lejre emelkedik kilogrammonként.

— **A Dura-üzem teljesítette az Apárea Patriotică követeléseit.** A timisoarai-temesvári Dura-üzemnek az Apárea Patriotică szervezetbe tartozó munkásai három pontból álló követeléssel fordultak az üzem igazgatóságához. A munkások többek közt követelték Albu vasgárdista raktárnok leváltását, mert megakadályozta a munkások szervezkedését. Két-három munkásnót kértek az Apárea Patriotică konyhája részére és végül kérték az igazgatóságot, hogy bizonyos összegű anyagi támogatást nyújtson az Apárea Patriotică szervezetnek. A Dura igazgatósága a munkások kérését teljesítette.

— **Uj katonai érdemrend.** (Bucuresti). A hivatalos lapban megjelent királyi dekretum uj katonai érdemrendet létesít. Az új érdemrend neve: „Mihai Viteazul” katonai érdemrend a kardokkal. Az érdemrend csak háború idején, az ellenség előtt tanúsított kivételes fegyvertényért kapható. A királyi dekretum ezzel egyidőben kimondja, hogy az 1944 augusztus 23. utáni fegyvertényekért az 1916-ban létesített „Mihai Viteazul” katonai érdemrendet többé nem adják ki.

— **Kisiparosok közgyűlése.** Felhívják Timisoara-Temesvár összes, önálló kisiparosát, hogy foglalkozásra, nemzeti-ségre és vallásra való tekintet nélkül jöjjön el az ipari szindikátus nagytermében (Belváros, str. Eugen de Savoya 4.) október 29-én, vasárnap délelőtt 10 órákor tartandó közgyűlésre. A napirend a következő: 1. Megnyitó. 2. Kor-elnök választása. 3. Jegyzőkönyvvezető és két hitelesítő választása. 4. Tizen-nyolc választmányi tag és öt pótag választása két évre. 5. Öt ellenőr és egy ügyész választása egy évre. 6. Két-két tag választása a szakcsoportok megalakítására. 7. Belépési és tagsági díj megállapítása. 8. Esetleges felszólalások csakis ipari ügyben. 9. A közgyűlés be-zárása. A z összehívó bizottság.

— **A timisoarai-temesvári római katolikus magyar fiugimnázium igazgatósága értesíti az intézet tanulóit,** hogy a tanítás november elsején, szerdán reggel nyolc órákor a jözsefvárosi Missio elemi fiúiskola helyiségeiben Vani Sancte-val kezdődik.

— **Építómunkások figyelmébe.** A timisoarai-temesvári építómunkások vasárnap délelőtt fél 10 órákor a szakszervezeti székházban (volt Fórum-mozi) szervező gyűlést tartanak. A bizottság kéri az építómunkásokat, hogy minél nagyobb számban vegyenek részt a gyűlésen.

— **A MUNKASZOLGÁLATOSOK TILTAKOZNAK A „FASISZTA” ÉS „HORTHYSTA” JELZŐK ELLEN.** A timisoarai-temesvári szeszgyárban dolgozó magyar nemzetiségű munkaszolgálatosok levelet intéztek a Déli Hirlap szerkesztőségéhez. Rámutatnak arra, hogy október 11-én 150 idősebb korosztályhoz tartozó férfit hivatka be munkaszolgálatra. A levelet szerint ezeket a legtöbbnyire munkás-embereket az illetékes hatóságok mint „demokrata-ellenes, horthysta, fasiszta” elemeket adták át a szovjet katonáknak. A szeszgyárban dolgozó munkaszolgálatosok, amint levelükben írják, sohasem voltak fasiszták, mindig demokrata érzelműek voltak és most is részt vesznek a demokrata eszméktől áthatott újjáépítő munkában. A munkaszolgálatosok levele a továbbiakban hangsúlyozza, hogy minden erejükkel ezeknek az eszméknek az érvényesüléséért fognak ezután is harcolni. A levelet 22 munkaszolgálatos írta alá a többi százötven nevében, akik jogosan tiltakoznak az alaptalanul rájuk aggatott jelzők ellen.

ARO-MOZI, Timisoara, TRAIAN-tér. Távbeszélő 48-94

Naponta pereg a legszebb amerikai exotikus-film

PAGO PAGO-tól délre

Előadások naponta, délután 2, 3.30, 5 és 8.30 órákor.
2 órákor matiné-helyár. Vasárnap 9 és 11 órákor matiné.

